



Skutečně zanechal 150 milionů let staré stopy Mariin „oslík“?

# Uctívači dinosaurů

Otisky kopyt biblického oslíka vezoucího Ježíška, ohromné stopy dávného tibetského krále a zkamenělé „lotosové“ pole v Číně mají jedno společné: lidé je vnímali jako posvátná místa a chodili se tam klanět bohům Vladimír Socha

**A**čkoliv s dávno vyhynulými druhohorními plazy by náboženství spojoval jen málokdo, tyto zdánlivě nesourodé oblasti spolu souvisí zcela zásadně. Dinosauří zkameněliny totiž některé národy nevědomky uctívají již po celá tisíciletí.

Například portugalské zkamenělé stopy sauropodních dinosaurů (viz

Sauropod Panny Marie?) v zálivu Lago-  
steiros mají za sebou vskutku zajímavou  
minulost. Od 13. století byly uctívány  
jako posvátný pozůstatek cesty Marie  
a Ježíška od moře směrem do vnitrozemí.  
Zanechat je přitom měl věrný oslík.

**Věřící se tak po staletí přicházeli poklonit 150 milionů let starým otiskům sauropodů, aniž měli sebemenší tušení o jejich původu.** Když v průběhu 70. let minulého století odhalili původ těchto stop paleontologové, vzbudili u mnoha lidí nelibost. Dlouhokrcí dinosauři sotva odpovídali představě roztomilého biblického zvířátka, nemluvě o jejich geologickém stáří.

**Obří stopy tibetského krále**  
Tibeťané nedávno řešili podobný problém, ovšem se zcela jiným závěrem. Hlavní úlohu při tom znovu sehráli sauropodní dinosauři, respektive zkamenělé otisky jejich stop. V čínské prefektuře Čhamdo v jihozápadní autonomní oblasti Tibetu se obyvatelé již po staletí klaní dinosauřím stopám zachovaným na svislých skalních stěnách. **Až donedávna věřili, že jde o stopy legendárního krále a válečníka Gesara z Lingu, vládnoucího v Tibetu údajně v 11. století.** Měl být synem mocného boha Indira, proto ovládal nadpozemské schopnosti. Osm párů stop, z nichž největší měří údajně asi 1,7 metru, proto bývalo přisuzováno právě tajemnému Gesarovi. Mnozí obyvatelé Tibetu byli až donedávna v otázce možného původu stop

**Jedna z dinosauřích stop v pevnosti Lotosové hory, nejvýznamnějším nalezišti v jihovýchodní Číně**



FOTO Shutterstock, Wikipedie

## Obři s dlouhým krkem

Sauropodi představují býložravé dinosaury s dlouhým krkem, malou hlavou a většinou velmi dlouhým ocasem. Na Zemi žili v období od konce triasu před 210 miliony lety až do konce druhohor před 66 miliony lety. Sauropodi představují zřejmě největší suchozemské živočichy, kteří kdy po naší planetě chodili. Největší z nich – Amphicoelias z čeledi Diplodocidae dosahoval možná délky 45–62 metrů a váhy asi 122 tun. Jediný jeho zádový obratel měřil přibližně 2,7 metru. **100+1**



## víte, že?

### ERODUJÍCÍ OTISKY HISTORIE

Největší naleziště dinosaurích stop, cementový lom Cal Orck'o, se nachází nedaleko města Sucre v Bolívii. Ve vápencové skále o výšce 80 metrů můžete obdivovat více než pět tisíc stop patřících asi 330 dinosaurům – před 68 miliony lety se tady totiž rozkládalo jezero, kam chodila tato zvířata pít. Unikátní naleziště však již po desetiletí ohrožuje eroze, proto vědci zažádali o zápis na seznam UNESCO. Žádost však byla v roce 2008 zamítnuta. **100+1**



**Mytický král Gesar se vznáší na oblaku. Mnozí Tibeťané dodnes věří, že stopy zanechal ve skále právě on**

nekompromisní – podle jejich názoru muselo jít nepochybně o posvátné pozůstatky.

Čínští a zahraniční paleontologové však víru v tajemného Gesara definitivně zpochybnili ve své studii z roku 2011 s názvem „První záznam o dinosaurích stopách z Tibetu, Čína“. Dokument, na němž se podílel také kanadský paleontolog **Philip J. Currie** a jeho kolega Američan **Jerald D. Harris**, odhaluje původ stop jako nepochybný doklad přítomnosti velkého sauropodního dinosaura. Ten se v této oblasti procházel v období počátku střední jury (asi před 175 miliony let), když po Himálaji ještě nebylo ani památky. V dané době zde nejspíš ležel mořský břeh a stopy zůstaly na pláži ve vrstvě měkkého bahna. Postupné vrásnění Himálaje je pak „překlopilo“ do svislé polohy. Původci stop zřejmě měřili více než osmnáct metrů (podle velikosti otisků však možná ještě mnohem více) a samotné fosilie se podobají šlápotám obřích sauropodů, jakým byl i proslulý Apatosaurus (známý jako Brontosaurus).

### Dinosaurů bůh

Nová série stop byla odkryta v roce 1999 při stavbě komunikace, kdy dělníci vyhodili část skály do vzduchu trhavinou. Místní buddhisté ihned přišli s teorií, že se jedná o další



stopy krále Gesara, ostatní obyvatelé však v otiscích spatřovali pozůstatek prchajících horských božstev, která vystrašila exploze při odstřelu skály.

**” Když se Tibeťané dozvěděli, že stopy patří prastarému zvířeti, začali uctívat „dinosaurů boha“**

Vědci začali stopy zkoumat o čtyři roky později a tehdy se k nim dostal i čínský paleontolog **Sing Li-ta**. Ten konstatoval, že jde o otisky tlap masivně stavěného býložravce.

Sing se za posledních sedm let pokoušel místním obyvatelům mnohokrát vysvětlit, že nejde o stopy Gesara, nýbrž o dinosaurí otisky staré mnoho milionů let. Někteří z nich ho dodnes neberou vážně a považují jej za rouhače, jiní mu uvěřili. **S nově získanými fakty ovšem naložili po svém – místo k horským božstvům se začali**

**Záliv Lagosteiros, místo s údajnými otisky oslíh „kopýtek“**

**modlit** k „dinosauřímu bohu“, který má být velmi mocný a jehož úžasná starobylost mu v jejich očích dodává na vznešenosti. Tibeťané mají zkrátka k přírodě vrozenou úctu, která jim nedovoluje brát žádné její projevy na lehkou váhu. A to ani v případě, že jde o paleontologické nálezy.

### Tajemství Lotosové hory

Tým amerických a čínských vědců překvapil v roce 2012 svět objevem na jihovýchodě Číny, když v odlehle oblasti Čchung-čching narazil na přímou spojitost mezi místní mytologií a zkamenělinami dinosauřích stop. Zdejší pevnost Lotosové hory je starou vojenskou základnou a **v jejím okolí najdeme přibližně 350–400 otisků, které zhruba před 70 miliony let vytvořili velcí svrchnokřídloví dinosauři**, zejména tzv. hadrosauridi neboli kachnozobí dinosauři. Dochovaly se v mnoha podobách, jako vypouklé i zahloubené otisky, stopy po drápech v někdejších měkkém sedimentu nebo jako vícevrstvé otisky. Tyto stopy vytvořily jakési zkamenělé pole, podobné hladině

## Sauropod Panny Marie?

Nad pobřežním útesem v portugalském zálivu Lagosteiros ční kostelík Panny Marie, k němuž se po staletí chodili klanět věřící. Panna Maria sem totiž podle legendy zázračně vystoupala na svém osloví přímo z oceánu, což znázorňují viditelné stopy vedoucí od pobřeží až ke kostelíku. Celý výjev dokládá i kostelní obraz pocházející z 18. století. Ten je také pravděpodobně jednou z nejstarších maleb znázorňujících zkamenělé stopy dinosaurů. **100+1**



s lotosovými květy – odtud je odvozen i historický název místa.

Dřívější obyvatelé pevnosti považovali dinosauřích stopy za zkamenělé květy lotosu, vtisknuté do země kouzelnými silami. Jde vskutku o velmi působnou shodu okolností: lotos totiž u buddhistů symbolizuje klid a mír, proto bylo toto místo pro okolní obyvatele odedávna posvátným. Některé místní malby dokonce zobrazují zlatý lotos, kvetoucí nikoliv z vody, ale přímo ze země –

symbol zřetelně inspirovaný dinosauřími stopami. Dávno vyhnulá zvířata tak významně ovlivnila mytologii velkého množství obyvatel východní Asie. **100+1**

### Mgr. Vladimír Socha

*Působí jako popularizátor paleontologie a archeologie, překládá knihy s touto tematikou a je autorem celkem pěti knih o dinosaurech. Přispívá do populárně-naučných časopisů a jiných médií a přednáší laické veřejnosti.*

inzerce

NOVÝ SUZUKI SWIFT



nabitý  
akční  
výbavou

AUTOMATICKÁ KLIMATIZACE  
BEZKLÍČOVÉ ODEMYKÁNÍ  
A STARTOVÁNÍ VOZU  
7x AIRBAG, ABS + EBD, ESP®  
TEMPOMAT  
16" LITÁ KOLA  
VYHŘÍVANÉ SEDAČKY  
VÝKON 93 KONÍ  
JEDINEČNÉ JÍZDNÍ  
VLASTNOSTI  
POUZE 100 VOZŮ –  
PLATÍ DO VYPRODÁNÍ

249.900 Kč

www.suzuki.cz



SUZUKI FINANCE SUZUKI ASSISTANCE

5 LET GARANCE